

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2012. július 19.*

„Közlekedés — Légi közlekedés — Az Unióban a légi járatok működtetésére vonatkozó közös szabályok — 1008/2008/EK rendelet — A repülőút értékesítőjének annak biztosítására irányuló kötelezettsége, hogy a választható felár ügyfél általi elfogadása kifejezett nyilatkozattal történjen — A »választható felárak« fogalma — Független biztosító által nyújtott, az útlemondási biztosítás ára, mely az utazás teljes árának részét képezi”

A C-112/11. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Oberlandesgericht Köln (Németország) a Bírósághoz 2011. március 4-én érkezett, 2011. március 2-i határozatával terjesztett elő az előtte

az **ebookers.com Deutschland GmbH**

és

a **Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband eV**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: K. Lenaerts tanácselnök, R. Silva de Lapuerta, Juhász E., G. Arestis (előadó) és D. Šváby bírák,

főtanácsnok: J. Mazák,

hivatalvezető: C. Strömholm tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2012. január 11-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az ebookers.com Deutschland GmbH képviseletében P. Plog és S. Zimprich Rechtsanwälte,
- a Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband eV képviseletében J. Hennig Rechtsanwalt,
- a spanyol kormány képviseletében S. Centeno Huerta, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

- az olasz kormány képviselőjében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: C. Colelli avvocato dello Stato,
 - az osztrák kormány képviselőjében C. Pesendorfer, meghatalmazotti minőségben,
 - a finn kormány képviselőjében H. Leppo, meghatalmazotti minőségben,
 - az Európai Bizottság képviselőjében K. Simonsson és K.-P. Wojcik, meghatalmazotti minőségben,
- a főtanácsnok indítványának a 2012. március 1-jei tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a Közösségben a légi járatok működtetésére vonatkozó közös szabályokról szóló, 2008. szeptember 24-i 1008/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 293., 3. o.) 23. cikke (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- 2 Ezt a kérelmet az általa üzemeltetett internetes portálon keresztül repülőutakat közvetítő ebookers.com Deutschland GmbH (a továbbiakban: ebookers.com), valamint a Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband eV (fogyasztói központok és szervezetek országos szövetsége, a továbbiakban: BVV) között ezen utazások közvetítési módjának jogszerűsége tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

- 3 Az 1008/2008 rendelet (16) preambulumbekkezdése értelmében:
„Lehetővé kell tenni a fogyasztók számára, hogy a különböző légitársaságok légi járataira vonatkozó árakat hatékonyan összehasonlíthassák. Ennek érdekében a fogyasztó által fizetendő, a Közösségből származó légi járatokra vonatkozó, az összes adó, illeték és pótdíj felszámításával kialakított teljes árát minden esetben fel kell tüntetni. [...]”
- 4 E rendelet 2. cikkének 18. pontja a rendelet értelmében a „légi viteldíjakat” a következőképpen határozza meg:
„azok az árak euróban vagy helyi valutában kifejezve, amelyeket az utas a légi szállításért a légi fuvarozó vagy annak ügynöke, vagy más jegyárúsító részére fizet, továbbá ezen árak alkalmazási feltételei, beleértve az ügynöknek és az egyéb kiegészítő szolgáltatásoknak nyújtott díjazást és feltételeket”.
- 5 Ugyanígy az említett rendelet 2. cikkének 19. pontja a rendelet értelmében a „légi tarifákat” a következőképpen határozza meg:
„azok az árak euróban vagy helyi valutában kifejezve, amelyeket áru fuvarozásáért fizetnek, továbbá ezen árak alkalmazási feltételei, beleértve az ügynököknek és az egyéb kiegészítő szolgáltatásoknak nyújtott díjazást és feltételeket”.

- 6 Az 1008/2008 rendelet „Tájékoztatás és megkülönböztetésmentesség” című 23. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„A Szerződés hatálya alá tartozó tagállam területén található repülőtérrel kiinduló légi járatok a nagyközönség számára rendelkezésre álló, felkínált vagy bármilyen formában – többek között az interneten – közzétett légi viteldíjaival és légi tarifáival együtt az azokra vonatkozó feltételeket is fel kell tüntetni. A megfizetendő végső árat mindenkor fel kell tüntetni, és annak magában kell foglalnia az alkalmazandó légi vitel- vagy légi tarifadíjat, valamint a közzététel idején elkerülhetetlen és előre látható valamennyi vonatkozó adót, díjat, felárat és illetéket. A végső ár megjelölése mellett feltüntetik legalább az alábbiakat:

- a) légi vitel- vagy légi tarifadíj;
- b) adók;
- c) repülőtéri díjak; valamint
- d) egyéb díjak, felárak és illetékek, mint például a védelmi díj vagy üzemanyagfelár;

amennyiben a b), c) és d) pontban felsorolt díjakat a légi vitel- vagy légi tarifadíjon felül kell megfizetni. A választható felárakat egyértelmű, átlátható és világos formában tüntetik fel minden jegyfoglalási folyamat kezdetén, és azok elfogadásáról az ügyfél dönt [helyesen: azok elfogadása az ügyfél kifejezett nyilatkozatával történik].”

Az alapjogvita és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 7 Az ebookers.com az általa üzemeltetett internetes portálon keresztül repülőutakat közvetít. Amikor az e portál által elérhető foglalási folyamat keretében egy ügyfél kiválaszt egy meghatározott repülőutat, az ebookers.com internetes oldalának jobb felső részén található, „az Ön jelenlegi utazási költségei” („Ihre aktuellen Reisekosten”) felirat alatt megjelenik egy költségkimutatás. Ez a kimutatás a tulajdonképpeni repülőút költségei mellett tartalmazza az „adók és illetékek” (Steuern und Gebühren) összegét, valamint az „útlemondási biztosítással” (Versicherung Rücktrittskostenschutz) kapcsolatos költségeket, melyek felszámítása alapbeállítás. E költségek teljes összege képezi az „utazás teljes árát” (Gesamtreisepreis).
- 8 A foglalás véglegesítése esetén az ügyfél az ebookers.com-nak az utazás teljes árát egy összegben fizeti meg. Ez utóbbi fizeti ki a jegyárat az érintett légitársaságnak, az útlemondási biztosítás költségeit pedig a légitársaságtól jogilag és gazdaságilag független biztosítótársaságnak. Ugyanígy továbbítja az ebookers.com az adókat és illetékeket azok jogosultjainak. Amennyiben az ügyfél nem kívánja igénybe venni az útlemondási biztosítást, az ebookers.com internetes oldalának alján talál tájékoztatást a követendő eljárásról, amely egy kifejezett elutasításból áll (opt-out).
- 9 A BVV úgy véli, hogy az ilyen típusú repülőút-közvetítés ellentétes az 1008/2008 rendelet 23. cikkének (1) bekezdésével, és követeli, hogy az ebookers.com szüntesse meg az internetes portálján kialakított járatfoglalási folyamat keretében az utazás lemondására szolgáló biztosítás előre beállított kiválasztását. 2009. december 28-án a BVV ilyen tartalmú keresetet nyújtott be a Landgericht Bonnhoz, mely 2010. július 19-i határozatával a keresetnek teljes egészében helyt adott.
- 10 Az ebookers.com által 2010. augusztus 23-án e határozat ellen benyújtott fellebbezés alapján az Oberlandesgericht Köln azt kívánja megtudni, hogy az alapügyben az ebookers.com ajánlata az 1008/2008 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozik-e. Az említett bíróság úgy értékelte,

hogyan az alapügy megoldása e rendelkezés értelmezésétől függ, azonban ez utóbbinak sem a szövegből, sem keletkezési történetéből nem világos, hogy alkalmazandó-e a jelen eljárásra, így felfüggesztette az eljárást, és a következő kérdést terjesztette előzetes döntéshozatalra a Bíróság elé:

„Az 1008/2008 rendelet 23. cikkének (1) bekezdése – amely szerint a választható felárakat egyértelmű, átlátható és világos formában fel kell tüntetni minden jegyfoglalási folyamat kezdetén, és azok elfogadásáról az ügyfél dönt –, vonatkozik-e a repülőutakkal összefüggő azon költségekre is, amelyek harmadik személyek (jelen ügyben az útlemondási biztosítást kínáló biztosító) által nyújtott szolgáltatások alkalmával merülnek fel, és amelyeket a repülőút közvetítője egy összegben, a légi viteldíjjal együtt vet ki az utasra?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 11 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy az 1008/2008 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének utolsó mondatában szabályozott „választható felárak” fogalmát akként kell-e értelmezni, hogy abba beletartoznak a repülőúttal összefüggő olyan szolgáltatások árai, mint az alapügy tárgyát képező útlemondási biztosítás, amelyeket részben a légitársaságtól eltérő fél nyújt, és amelyeknek díját e repülőút közvetítője egy összegben, a légi viteldíjjal együtt veti ki az ügyfélre.
- 12 E tekintetben emlékeztetni kell az állandó ítélkezési gyakorlatra, amely szerint valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak kifejezéseit, hanem szövegkörnyezetét, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az részét képezi (lásd többek között a 292/82. sz. Merck-ügyben 1983. november 17-én hozott ítélet [EBHT 1983., 3781. o.] 12. pontját, a 34/05. sz. Schouten-ügyben 2007. március 1-jén hozott ítélet [EBHT 2007., I-1687. o.] 25. pontját és a C-433/08. sz. Yaesu Europe ügyben 2009. december 3-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-11487.o.] 24. pontját).
- 13 Az 1008/2008 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének címéből, valamint értelméből világosan következik, hogy e rendelkezés a légi járatokra vonatkozó árakkal kapcsolatos tájékoztatást és átláthatóságot garantálja, következésképpen az e szolgáltatásokat igénybe vevő ügyfél védelmét biztosítja.
- 14 Különösen az 1008/2008 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének utolsó mondata érinti a „választható felárakat”, melyek nem elkerülhetetlenek, ellentétben a légi vitel- vagy légi tarifadíjjal valamint a repülőút végső árának az e rendelet 23. cikke (1) bekezdésének második mondatában szabályozott egyéb tényezőivel. E választható felárak így olyan szolgáltatásokhoz kapcsolódnak, amelyek magához a légi járatához képest „többletet” jelentve nem kötelezőek, és nem is elengedhetetlenek az utas- vagy áruszállításhoz, ezért az ügyfél választ elfogadásuk vagy elutasításuk között. Pontosan azért, mert az ügyfél választhat, az ilyen felárakat egyértelműen, átláthatóan és világosan közölni kell az ügyféllel minden jegyfoglalási folyamat kezdetén, és ezek elfogadásának az utóbbi kifejezett nyilatkozatával kell történnie, ahogy azt az említett rendelet 23. cikke (1) bekezdésének utolsó mondata előírja.
- 15 Az 1008/2008 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének utolsó mondata értelmében a választható felárakat érintő e sajátos követelmény megakadályozza, hogy a légi járatok ügyfelét a járatfoglalás folyamatában arra ösztönözzék, hogy magához a repülőúthoz olyan többletszolgáltatásokat vásároljon, amelyek e repülőút foglalásához nem elkerülhetetlenek és elengedhetetlenek, hacsak nem választja kifejezetten azt, hogy megvásárolja az ilyen többletszolgáltatásokat és kifizeti az ehhez kapcsolódó felárat.
- 16 Az említett követelmény egyébként a fogyasztók többletösszegek fizetésével kapcsolatos jogai tárgyában megfelel a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 304., 64. o.) 22. cikkében általános jelleggel előírtaknak is. E rendelkezésnek megfelelően ugyanis, ha a kereskedő a megegyezés szerinti, a fő szerződéses

kötelezettsége teljesítéséért járó ellenértéken felül további pénzbeli követeléssel él, a fogyasztót mindaddig nem köti az ajánlat, amíg e többletösszeg megfizetéséhez kifejezetten hozzá nem járult, mivel e hozzájárulásra nem lehet olyan alapértelmezett opciók alkalmazása útján következtetni, amelyeket a fogyasztónak a többletösszeg fizetésének elkerülése érdekében el kell utasítania.

- 17 E tekintetben, ahogy azt Mazák főtanácsnok az indítványa 39. pontjában megjegyezte, ellentétes lenne a légi járatokat igénybe vevő ügyfél védelmével mint az 1008/2008 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének utolsó bekezdésében megfogalmazott céllal, ha e védelem attól függne, hogy a magával a repülőúttal összefüggő választható többletszolgáltatás és az e járáshoz kapcsolódó felár, amelyeket az említett repülőjárat foglalási folyamatában javasoltak, valamely légitársaságtól vagy attól jogilag és gazdaságilag független más féltől származik. Ha lehetséges lenne ugyanis, hogy e védelmet a többletszolgáltatást nyújtó szolgáltató minőségétől tennék függővé, csak akkor biztosítva azt, ha a szolgáltatást egy légitársaság nyújtja, az említett védelmet könnyen megkerülhetnék, következésképpen az említett cél bizonyosan veszélyben lenne. Mindenesetre az ilyen eljárás összeegyeztethetetlen lenne a 2011/83 irányelvvvel.
- 18 Az ebookers.com állításával ellentétben az 1008/2008 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének utolsó mondatában előírt védelem szempontjából nem az a lényeges, hogy a választható többletszolgáltatást és az ahhoz tartozó felárat az érintett légitársaság vagy azzal kapcsolatban álló szolgáltató kínálta fel, hanem az, hogy e szolgáltatást és annak árát a foglalás során magával a légi járással kapcsolatban kínálják fel.
- 19 Másfelől az ebookers.com állításával ellentétben meg kell jegyezni, hogy ez az értelmezés nem összeegyeztethetetlen az 1008/2008 rendelet hatályával. Jóllehet e rendelet tárgyát – a rendelet 1. cikke (1) bekezdésének megfelelően – a légi fuvarozókra utalással határozták meg, mivel e rendelkezés előírja, hogy az említett rendelet a közösségi légi fuvarozók engedélyeinek kiadását, valamint a Közösségen belüli útvonalakon légi járatok működtetésére vonatkozó jogait szabályozza ez nem változtat azon, hogy e rendelkezés értelmében e tárgy magában foglalja a „közösségen belüli légi közlekedési szolgáltatások díjainak megállapítását” is. Ugyanígy az említett rendelet 23. cikke (1) bekezdése utolsó mondatának általánosan megfogalmazott címéből, valamint az általa előírt védelem céljából következik, melyet a jelen ítélet 17. pontja is megállapított, hogy az e rendelkezés által kilátásba helyezett védelem követelménye nem függhet a légijárással összefüggő választható többletszolgáltatás nyújtójának minőségétől.
- 20 A fenti megfontolásokra tekintettel a feltett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1008/2008 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének utolsó mondatában szabályozott „választható felárak” fogalmát akként kell értelmezni, hogy abba beletartoznak a repülőúttal összefüggő olyan szolgáltatások árai, mint az alapügy tárgyát képező útlemondási biztosítás, amelyeket részben a légitársaságtól eltérő fél nyújt, és amelyeknek díját e repülőút közvetítője egy összegben, a légi viteldíjjal együtt számlázza ki az ügyfélnek.

A költségekről

- 21 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

A Közösségben a légi járatok működtetésére vonatkozó közös szabályokról szóló, 2008. szeptember 24-i 1008/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 23. cikke (1) bekezdésének utolsó mondatában szabályozott „választható felárak” fogalmát akként kell

értelmezni, hogy abba beletartoznak a repülőúttal összefüggő olyan szolgáltatások árai, mint az alapügy tárgyát képező útlemondási biztosítás, amelyeket részben a légitársaságtól eltérő fél nyújt, és amelyeknek díját e repülőút közvetítője egy összegben, a légi viteldíjjal együtt számlázza ki az ügyfélnek.

Aláírások